

Norges Vassdrags- og energidirektorat

nve@nve.no

Ref. 201825963

Vår dato: 12.10.2018

Hørings svar – forslag til endring i forskrift om kontroll av nettvirksomhet

KS Bedrift Energi organiserer rundt 100 energiselskap over hele landet. Mens våre medlemmer er aktive i hele verdikjeden, har de fleste nett som viktigste forretningsområde. Interessene til et flertall av våre medlemmer berøres dermed av høringsforslaget.

Endret referanserente for norske nettselskap

NVE foreslo på bakgrunn av en analyse utført av Menon/ Pöyry (M/P) å endre metoden for fastsettelse av NVEs referanserente for nettselskap.

KS Bedrift Energi var i utgangspunktet kritisk til flere av grepene i M/Ps rapport. Vi mener derfor det er positivt at NVE foreslår mindre omfattende grep enn det som anbefales i rapporten, men vi ber NVE vurdere behovet for å redusere det risikofrie renteledet på nytt. Da spørsmålet sist ble vurdert, i 2012, var det på bakgrunn av en grundig ekspertvurdering av spørsmålet. Den gang ble det konkludert med at det ikke var nødvendig med grep knyttet til det nøytrale rentenivået, også av hensyn til forutsigbarhet og stabile rammer for en svært kapitalintensiv virksomhet. Nylig utvikling i det makroøkonomiske bildet tilsier dette. I løpet av 2018 har rentene i flere markeder økt betraktelig, mens rentene forventes å øke ytterligere i det norske markedet.

Vi mener videre det er positivt at NVE forkaster forslaget om å basere gjeldskostnad på NIBOR. Tilsvarende er det et godt grep at NVE baserer kredittpremien på en rentebane hos ulike selskap, heller enn å knytte den opp mot Statnett pluss et påslag.

Økt KILE-sats for husholdninger

Basert på at samfunnet blir stadig mer avhengig av sikker og stabil strømforsyning, foreslår NVE å øke KILE for husholdninger. Bakgrunnen for NVEs forslag er en spørreundersøkelse foretatt av Vista Analyse og Thema Consulting (V/T). I undersøkelsen ble respondentene spurt om betalingsvilje for å unngå strømvavbrudd, med tidsdifferensierte perioder. På bakgrunn av svarene konkluderer V/T og NVE med at husholdningenes betalingsvilje har økt, noe som bør reflekteres i økte KILE-satser.

KS Bedrift Energi er enig i at samfunnets avhengighet av strøm har økt. Vi mener også det er flere positive trekk ved NVEs forslag til endret regelverk, eksempelvis en økt differensiering mellom varslede og ikke-varslede avbrudd. Samtidig finner vi enkelte problematiske trekk ved NVEs forslag, i hovedsak som følge av måten undersøkelsen er utformet på. Vi har også konkrete forslag til et forbedret KILE-regime.

Nærmere om undersøkelsen

V/T skriver i rapporten som utgjør bakgrunnen for NVEs forslag, at over 2000 husholdninger besvarte spørsmål om betalingsvillighet for å unngå avbrudd av ulik varighet og på ulike tidspunkt. Av disse avga om lag 1350 respondenter meningsfulle svar. KS Bedrift Energi frykter at en såpass høy prosentandel (32,5%) av svar som ikke gir mening, indikerer svakheter i undersøkelsen. Konsulentene beskriver selv at flere respondenter ga uttrykk for forutinntatthet overfor nettselskapene, og at «*en tydelig tilbakemelding fra respondentene var at det ville være bedre å forsøke å forklare dette (KILE-funksjonen, anm.) i undersøkelsen, enn å prøve å argumentere for at nettleien måtte øke for å unngå avbrudd*». Dette peker mot at mange respondenter ikke har forstått kompleksiteten i problemstillingen, noe V/Ts egen beskrivelse av undersøkelsen også gir inntrykk av. For KS Bedrift Energi fremstår det som at investeringer for å unngå avbrudd i nettet vil føre til en økt nettleie er underkommunisert, ved at undersøkelsen fokuserer på kostnader og ubehag ved avbrudd. V/T skriver også i rapporten at protestsvar basert på negative følelser overfor nettselskapene er et problem når resultatene fra undersøkelsen skal tolkes.

Respondentene har på en skala fra 0 til 12500 kroner selv fått velge hvilken verdi de setter på å unngå avbrudd. Vi ønsker å påpeke at denne skalaen virker kunstig, ettersom maksimal verdi er satt uforholdsmessig høy, og frykter at dette har hatt en villedende effekt på respondentene. Det sier seg selv at å sette en pris som langt overskrider ett års nettleie for de fleste kunder fremstår som irrasjonelt.

Kostnader i nettet

NVE velger i sitt endelige høringsforslag å kombinere hovedundersøkelsen med en tilleggsundersøkelse fra V/T, noe som fører til en ny funksjon for KILE i husholdninger. KILE for husholdninger vil i henhold til NVE øke mellom 40 og 80%, noe som tilsvarer en økning på 0,2-0,5% økning i nettleien.

Med tanke på at nettleien de kommende årene vil øke betraktelig som følge av re- og nyinvesteringer på alle nettnivåer, mener vi alle pålagte økninger av denne typen er uheldige. KILE er en viktig ordning for å sikre leveringssikkerheten i en elektrifisert økonomi, og KS Bedrift Energi støtter ordningen. Likevel er det en kjent sak at nettselskap frykter KILE, både på grunn av kostnadene ordningen påfører selskapene, men også knyttet til omdømme. Vi mener en kraftig økning i KILE til husholdninger øker risikoen for overinvesteringer i nettet, noe som naturlig vil være kostnadsdrivende. Vi peker tilbake på våre innspill i avsnittet over – vi mener denne sammenhengen er underkommunisert til respondentene i undersøkelsen er underkommunisert.

Hytte kunder

KS Bedrift Energi mener økningen i KILE til husholdninger også øker behovet for differensiering mellom husholdninger og hyttekunder. Innenfor dagens ordning behandles disse kundegruppene likt. Vi mener det er lite sannsynlig at hyttekunder med lav brukstid i nettet vil sette samme verdi for avbrudd, noe som ikke hverken er gjenspeilet i V/Ts undersøkelse og rapport, eller i NVEs

høringsforslag. Vi mener det samfunnsøkonomiske tapet ved å forsterke nettet til hytteområder tilsvarende til husholdninger vil være betydelig, og at dette bør unngås så langt som mulig.

Vi mener at KILE til hyttekunder bør gis en betydelig reduksjonsfaktor, og foreslår en faktor tilsvarende KILE ved varslede avbrudd.

Reduksjonsfaktor

NVE peker selv mot at respondentene setter en lavere pris på varslede avbrudd. NVE foreslår derfor å sette reduksjonsfaktoren for varslede avbrudd ned fra 0,9 til 0,5. KS Bedrift Energi mener dette er et godt grep. Med økt automatisering i nettet, vil det også kunne bli lettere for nettselskapene å forutse utfall.

USLA – Utbetalinger ved særlig lange avbrudd

Reguleringen i dag innebærer 2 typer økonomiske sanksjoner ved lange avbrudd, henholdsvis KILE og USLA. Sistnevnte innebærer direkte utbetalinger til de kundene som rammes av lange avbrudd. Dette er en unødvendig dobbelreaksjon og KS Bedrift oppfordrer NVE til å koordinere disse to ordningene. Eksempelvis bør NVE vurdere å fjerne USLA-ordningen.

Force Majeure

I takt med klimaendringene vil Norge i økende grad bli utsatt for ekstremvær, noe som vil føre til betydelige utfordringer for energisystemet. Det vil i økende grad oppstå situasjoner hvor opprettholdelsen av leveringssikkerheten blir praktisk umulig, og hvor nettselskapene selv med betydelig forsterket nett ikke vil ha noen realistisk mulighet til å unngå avbrudd. Dette vil være tilfelle både langs kysten, i skogstrøk og i flomutsatte områder.

KS Bedrift Energi mener dette belyser behovet for å ta inn bestemmelser rundt force majeure i reguleringen. Vi mener primært at KILE ikke skal beregnes for force majeure hendelser. Sekundært bør det i det minste være en betydelig reduksjonsfaktor i KILE for nettselskapene ved slike avbrudd, eksempelvis lik reduksjonsfaktoren ved varslede avbrudd.

Med vennlig hilsen,

Asle Strand
Direktør KS Bedrift Energi

Audun Kolstad Wiig
Næringspolitisk rådgiver